

శైలిరీయ సగంహితా పదపాఠః
పశ్యమ కాణ్డే - ప్రథమ ప్రశ్నః

శ్రీ గురుభ్యోనమః॥ హరిః ఓమ్ ॥ సావిత్రాడి । జహ్లాతి । ప్రసూత్యాఇతిప్ర-
 నూత్యై । చతుర్థహీతనేతిచతుః-గృహీతేన । జహ్లాతి । చతుష్పాదఇతిచతుః-పాదః ।
 ప్రశవః । పశూన్ । ఏవ । అవేతి । రున్ధే । చతస్రః । దిశః । దిక్షు । ఏవ । ప్రతీతి । తిష్ఠతి ।
 ఛన్దాగ్ంసి । దేవేభ్యః । అపేతి । అక్రామన్మి । న । మః । అభాగానీ । హవ్యమ్ । పక్త్యమ్ ।
 ఇతి । తేభ్యః । ఏతత్ । చతుర్థహీతమితిచతుః-గృహీతమ్ । అధారయన్మి । పురోనువాక్యాయా
 ఇతిపురః-అనువాక్యాయై । యాజ్ఞాయై । దేవతాయై । వషట్కారాయేతివషట్-కారాయ ।
 యత్ । చతుర్థహీతమితిచతుః-గృహీతమ్ । జహ్లాతి । ఛన్దాగ్ంసి । ఏవ । తత్ । ప్రీత్యాతి ।
 తానీ । అన్య । ప్రీతానీ । దేవేభ్యః । హవ్యమ్ । వహన్తి । యమ్ । కామయేత ॥౧॥
 పాపీయాన్ । స్వాత్ । ఇతి । ఏకైకమిత్యేకమ్-ఏకమ్ । తస్య । జహాయాత్ । ఆహూతి
 భిరిత్యాహూతి-భిః । ఏవ । ఏనమ్ । అపేతి । గృహ్లాతి । పాపీయాన్ । భవతి । యమ్ ।
 కామయేత । వసీయాన్ । స్వాత్ । ఇతి । సర్వాణి । తస్య । అనుద్రుత్యేత్యను-ద్రుత్య ।
 జహాయాత్ । ఆహూత్యేత్యా-హుత్యా । ఏవ । ఏనమ్ । అభీతి । క్రమయతి । వసీయాన్ ।
 భవతి । అథోఇతి । యజ్ఞస్య । ఏవ । ఏషా । అభిక్రాన్తిరిత్యభి-క్రాన్తిః । ఏతి । వై । ఏషః । యజ్ఞ
 ముఖాదితీయజ్ఞ-ముఖాత్ । ఋధ్యః । యః । అగ్నేః । దేవతాయాః । ఏతి । అప్యై । ఏతానీ ।
 సావిత్రాడి । భవన్తి । అప్యైక్షరేత్యప్యై- అక్షరా । గాయత్రీ । గాయత్రః ॥౨॥ అగ్నిః । తేన ।
 ఏవ । యజ్ఞముఖాదితీయజ్ఞ-ముఖాత్ । ఋధ్యః । అగ్నేః । దేవతాయై । న । ఏతి । అప్యై ।
 సావిత్రాడి । భవన్తి । ఆహూతిరిత్యా-హుతిః । నవమీ । త్రివృతమితిత్రి-వృతమ్ । ఏవ ।

యజ్ఞముఖఇతియజ్ఞ-ముఖే । ఏతి । యాశయతి । యది । కామయేత । ఛన్దాగ్ంసి । య
యశసేనేతియజ్ఞ-యశసేన । అర్చయేయమ్ । ఇతి । ఋచేమ్ । అన్తమామ్ । కుర్వాత్ ।
ఛన్దాగ్ంసి । ఏవ । యజ్ఞయశసేనేతియజ్ఞ-యశసేన । అర్చయతి । యది । కామయేత
యజమానమ్ । యజ్ఞయశసేనేతియజ్ఞ-యశసేన । అర్చయేయమ్ । ఇతి । యజా । అన్తమామ్
కుర్వాత్ । యజమానమ్ । ఏవ । యజ్ఞయశసేనేతియజ్ఞ-యశసేన । అర్చయతి । ఋచా
స్తోమమ్ । సమితి । అర్చయ । ఇతి ॥ ౩ ॥ అహ । సమృద్ధ్యాఇతినమ్-ఋద్యై । ధతుర్భిరి
చతుః-భిః । అగ్రీమ్ । ఏతి । దత్తే చత్వారి । ఛన్దాగ్ంసి । ఛన్దోభిరితిధన్యః-భిః । ఏవ ।
దేవస్య । త్వా । నవితుః । ప్రసవఇతిప్ర-సవే । ఇతి । అహ । ప్రసూత్యాఇతిప్ర-సూత్య
అగ్నిః । దేవేభ్యః । నిలాయత । సః । వేణుమ్ । ప్రేతి । అవిశత్ । సః । ఏతామ్ । ఉతిమ్ ।
అను । సమితి । అచరత్ । యత్ । వేదోః । సుషిరమ్ । సుషిరా । అగ్రిః । భవతి ।
సయోనిత్వాయేతి సయోని-త్వాయ । సః । యత్రయత్రేతియత్ర-యత్ర । అవసత్ । తత్ ।
కృష్ణమ్ । అభవత్ । కల్మాషీ । భవతి । రూపసమృద్ధ్యాఇతిరూప-సమృద్ధ్యై । ఉభయతః
క్షూరిత్యుభయతః-క్షూః । భవతి । ఇతః । చ । అముతః । చ । అర్కస్య । అవరుద్ధ్యాఇత్యవ-
రుద్ధ్యై । వ్యామమాత్రీతివ్యామ-మాత్రీ । భవతి । ఏతావత్ । వై । పురుషే । వీర్యమ్ ।
వీర్యసమ్మితేతివీర్య-సమ్మితా । అపరిమితేత్యపరి-మితా । భవతి । అపరిమితస్యేత్యపరి-
మితస్య । అవరుద్ధ్యాఇత్యవ-రుద్ధ్యై । యః । వనస్పతీనామ్ । ఫలగ్రహిరితిఫల-గ్రహీః । సః ।
ఏషామ్ । వీర్యావానితివీర్య-వాన్ । ఫలగ్రహిరితిఫల-గ్రహీః । వేణుః । వైణవీ । భవతి ।
వీర్యస్య । అవరుద్ధ్యాఇత్యవ-రుద్ధ్యై ॥ ౪ ॥ కామయేతగాయత్రోర్ధయేతిచనవ్నవిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౫ ॥
వ్యర్థమితివి-ఋద్యమ్ । వై । ఏతత్ । యజ్ఞస్య । యత్ । అయజా వ్యేతేత్యయజా-

క్షేప. క్రియతే. క్షమామ్. అగ్గర్థమ్. రక్షణమ్. యుతస్య. ఇతి. అశ్వాధిదానీమిత్యశ్చ-
 ధిదానీమ్. ఏతి. దత్తే. యజ్ఞావృత్తాంతయజ్ఞా-కృత్తే. యుతస్య. సమృద్ధ్యాంతసమ-
 యుత్యై. ప్రత్యుద్ధిమితిప్ర-త్యుద్ధమ్. వాచిన్. ఏతి. ద్రవ. ఇతి. అశ్వమ్. అభీతి. దధాతి
 రూపమ్. ఏవ. అస్య. ఏతత్. మహిమానీమ్. వ్యాపృతాంతి-అవృత్త. యుజ్ఞాభీమ్.
 రాసభమ్. యువమ్. ఇతి. గర్భభమ్. అనతి. ఏవ. గర్భభమ్. ప్రతితి. స్త్రిప్రయతి.
 తస్మాత్. అశ్వాత్. గర్భభః. అనత్తరంత్యసత్-తరః. యోగీయోగంత్యయోగీ-యోగీ.
 తనన్తరమితీతన-తనమ్. ఇతి. అహ. ॥౧॥ యోగీయోగంత్యయోగీ-యోగీ. ఏవ.
 ఏనమ్. యుత్యై. వాజేవాంతవాజే-వాజే. వాచామహి. ఇతి. అహ. అస్మిమ్. వై.
 వాజః. అస్మిమ్. ఏవ. అవేతి. దున్తే. సఖాయ. ఇష్టమ్. తుతయ. ఇతి. అహ.
 ఇన్ద్రియమ్. ఏవ. అవేతి. దున్తే. అగ్నిః. దేవేభ్య. నిలాయత. తమ్. ప్రజాపతిరితిప్రజా-
 పతిః. అన్వితీ. అన్వితీ. ప్రాజాపత్యంతప్రాజా-పత్య. అశ్వ. అశ్వేన. సమితి. భరతి
 అనువిత్త్యాంత్యను-చిత్త్యై. పావవస్యసమితిపావ-వస్యసమ్. వై. ఏతత్. క్రియతే. యత్.
 శ్రేయసా. చ. పాపీయసా. చ. నమానమ్. కన్య. కుర్వన్తి. పాపీయాన్ ॥౨॥ హి.
 అశ్వాత్. గర్భభః. అశ్వమ్. పూర్వమ్. నయన్తి. పావవస్యసమితిపావ-వస్యసన్య.
 వ్యాపృత్యాంతి-అవృత్త్యై. తస్మాత్. శ్రేయాగీంనమ్. పాపీయాన్. పశ్చాత్. అన్వితీ.
 ఏతి. రహః. వై. భవతః. త్రాశ్వవ్య. భవతి. ఇవ. భటు. వై. ఏషః. యః. అగ్నిమ్.
 రిస్తతే. వజ్రే. అశ్వ. ప్రత్యుద్ధిమితిప్ర-త్యుద్ధమ్. ఏతి. ఇహి. అవక్రామన్మిత్యవ-
 క్రామన్మి. అశ్వే. ఇతి. అహ. వజ్రే. ఏవ. పాప్యానీమ్. త్రాశ్వవ్యమ్. అవేతి.
 త్రామతి. రుద్రస్య. గాతవత్పాదిత్యాద-పశ్చాత్. ఇతి. అహ. రౌద్రాః. వై. పశవః.

దుద్రాక్ ఎవ ॥౩॥ పశూన్ నిర్యాచ్యేతినిః-యాచ్య అత్యనే కర్మ కురుతే పూష్టా
 సయజీతిన-యుజా సహ ఇతి అహ పూషా వై అధ్వనామ్ సన్నేతీసమ్-నేతా
 సమష్ట్యాఇతిసమ్-అస్థై పురీషాయతసఇతిపురీష-అయతనః వై ఏషః యత్ అగ్నిః
 అగ్గీదసః వై ఏతమ్ అగ్రే దేవతానామ్ సమితి అభరన్తు పృథివ్యా సధస్తాదితీ
 సచ-స్తాత్ అగ్నిమ్ పురీష్యమ్ అగ్గీరస్వత్ అచ్య ఇహ ఇతి అహ
 సాయతనమితి స-అయతనమ్ ఎవ ఎనమ్ దేవతాభిః సమితి భరతి అగ్నిమ్
 పురీష్యమ్ అగ్గీరస్వత్ అచ్య ఇమః ఇతి అహ యేన ॥౪॥ సంగచ్ఛతఇతిసమ్-
 గచ్ఛతే వాజిమ్ ఎవ అస్య వృజ్జే ప్రజాపతయఇతిప్రజా-పతయే ప్రతిప్రోచ్యేతిప్రతి-
 ప్రోచ్య అగ్నిః సమృత్యఇతిసమ్-భృత్య ఇతి అహః ఇయమ్ వై ప్రజాపతి
 రితిప్రజా-పతిః తస్యా ఏతత్ త్రోత్రమ్ యత్ వర్మీకః అగ్నిమ్ పురీష్యమ్ అగ్గీరస్వత్
 భరిష్యామః ఇతి వర్మీకవపామితివర్మీక-వపామ్ ఉపేతి తిష్ఠతే సాక్షాదితీస-అక్షాత్
 ఎవ ప్రజాపతయఇతిప్రజా-పతయే ప్రతిప్రోచ్యేతిప్రతి-ప్రోచ్య అగ్నిమ్ సమితి భరతి
 అగ్నిమ్ పురీష్యమ్ అగ్గీరస్వత్ భరామః ఇతి అహ యేన సజ్గచ్ఛతఇతిసమ్-
 గచ్ఛతే వాజిమ్ ఎవ అస్య వృజ్జే అన్వితి అగ్నిః ఉషసామ్ అగ్రమ్ ॥౫॥
 అభ్యాత్ ఇతి అహ అనుభ్యాత్యాఇత్యను-భ్యాత్యై ఆగత్యేత్యా-గత్య వాజీ
 అధ్వనః అక్రమ్యేత్యా-క్రమ్య వాజిన్తు పృథివీమ్ ఇతి అహ ఇచ్చతి ఎవ
 ఎనమ్ హూర్యయా విస్తతి ఉత్తరయేత్యుత్-తరయా ద్వాభ్యామ్ ఏతి క్రమయతి
 ప్రతిష్ఠిత్యాఇతిప్రతి-స్థిత్యై అనురూపాభ్యామిత్యను-రూపాభ్యామ్ తస్మాత్ అనురూపా
 ఇత్యను-రూపాః పశవః ప్రేతి జాయంతే ద్యౌః తే పృష్ఠమ్ పృథివీ సధస్థమి

నద-స్థమ్ । ఇతి । అహ । ఏభ్యః । వై । ఏతమ్ । లోకేభ్యః । ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః ।
 నమితి । ఐరయత్ । రూపమ్ । ఏవ । అస్య । ఏతత్ । మహిమానేమ్ । వ్యాచప్తఇతివి-
 అచప్తే । వజ్రే । వై । ఏషః । యత్ । అశ్వః । దద్ధిరితిదత్-భిః । అస్యతోదద్ధ్యుఇత్యస్యతోదత్-
 భ్యః । భూయాన్ । లోమభిరితిలోమ-భిః । ఉభయాదద్ధ్యుఇత్యుభయాదత్-భ్యః । యమ్ ।
 ద్విష్యాత్ । తమ్ । అథస్మదమిత్యధః-పదమ్ । ధ్యాయేత్ । పత్రేణ । ఏవ । ఏనమ్ ।
 స్మృణుతే ॥౧౦॥ అహపాపీయానుద్రాదేవయేనాగ్రంవజ్రేనైసప్తదశచ ॥౨॥

ఉదితి । క్రామ । ఉదితి । అక్రమీత్ । ఇతి । ద్వాభ్యామ్ । ఉదితి । క్రమయతి ।
 ప్రతిష్ఠిత్యాఇతిప్రతి-స్థిత్యై । అనురూపాభ్యామిత్యను-రూపాభ్యామ్ । తస్మాత్ । అనురూపా-
 ఇత్యను-రూపాః । పశవః । ప్రేతి । జాయంతే । అపః । ఉపేతి । సృజతి । యత్ర । వై । ఆపః ।
 ఉపగచ్ఛన్తీత్యుప-గచ్ఛన్తి । తత్ । ఉపధయః । ప్రతీతి । తిప్తన్తి । ఉపధీః । ప్రతితిప్తీరితి
 ప్రతి-తిప్తీః । పశవః । అను । ప్రతీతి । తిప్తన్తి । పశూన్ । యజ్ఞః । యజ్ఞమ్ । యజమానః ।
 యజమానమ్ । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । తస్మాత్ । అపః । ఉపేతి । సృజతి । ప్రతిష్ఠిత్యాఇతిప్రతి-
 స్థిత్యై । యత్ । అధ్వర్యుః । అనగ్నౌ । ఆహుతిమిత్యా-హుతిమ్ । జహాయాత్ । అన్తః ।
 అధ్వర్యుః ॥౧౧॥ స్యాత్ । రక్షాగ్ంసి । యజ్ఞమ్ । హన్త్యుః । హిరణ్యమ్ । ఉపాస్యేత్యుప-
 తస్య । జహోతి । అగ్నివతీత్యగ్ని-వతి । ఏవ । జహోతి । న । అన్తః । అధ్వర్యుః । భవతి ।
 న । యజ్ఞమ్ । రక్షాగ్ంసి । ఘృన్తి । జిఘ్రి । అగ్నిమ్ । మనసా । ఘృతేన । ఇతి । అహ ।
 మనసా । హి । పురుషః । యజ్ఞమ్ । అభిగచ్ఛతీత్యభి-గచ్ఛతి । ప్రతిక్ష్యన్తమితిప్రతి-
 క్ష్యన్తిమ్ । భువనాని । విశ్వా । ఇతి । అహ । సర్వమ్ । హి । ఏషః । ప్రత్యజ్ఞే । క్షేతి । పృథుమ్ ।
 తిరక్త్యా । పయసా । బృహస్పతిమ్ । ఇతి । అహ । అల్పః । హి । ఏషః । జాతః । మహాన్ ॥౧౨॥

భవతి । వ్యధిష్ఠమ్ । అస్మిమ్ । రథసమ్ । విదానమ్ । ఇతి । అహ । అస్మిమ్ । పిత ।
 అస్మై స్వదయతి । సర్వమ్ । అస్మై స్వదతే । యః ఏవమ్ । వేద । ఏతి । త్వా । త్థుర్ము ।
 వచసా ఘృతేన । ఇతి । అహ । తస్మాత్ । యత్ । పురుషః । మనసా । అభిగచ్ఛతీత్యభి-
 గచ్ఛతి । తత్ । వాచా । వదతి । అరక్షసా । ఇతి । అహ । రక్షసామ్ । అపహత్యాఇత్యప-
 హత్యై । మర్యతీరితిమర్య-తీః । స్పృహయద్వరతిస్పృహయత్-వర్షః । అగ్నిః । ఇతి ।
 అహ । అపచితిమిత్యప-చితిమ్ । ఏవ । అస్మిన్మి । దధాతి । అపరితిహానిత్యపరితి-హ్నాన్తి ।
 భవతి । యః । ఏవమ్ ॥౧౩॥ వేద । మనసా । తు । వై । తామ్ । అప్తమ్ । అర్హతి ।
 యామ్ । అధ్వర్యుః । అనగ్నై । అహుతిమిత్యా-హుతిమ్ । జాహోతి । మనస్వతీభ్యామ్ ।
 జుహోతి । అహుత్యేరిత్యా-హుత్యై । అప్తై । ద్వాభ్యామ్ । ప్రతిష్ఠిత్యాఇతిప్రతి-స్థిత్యై ।
 యజ్జముఖేయజ్జముఖఇతియజ్జముఖే-యజ్జముఖే । వై । త్రియమాణే । యజ్జమ్ । రక్షాగోసి
 జిహ్వాగ్ంసన్తి । ఏతర్హి । ఖలు । వై । ఏతత్ । యజ్జముఖమితియజ్జ-ముఖమ్ । యర్హి ।
 ఏనత్ । అహుతిరిత్యా-హుతిః । అశ్చతే । పరీతి । లిఖతి । రక్షసామ్ । అపహత్యాఇత్యప-
 హత్యై । తిస్సభిరితితిస్స-భిః । పరీతి । లిఖతి । త్రివృదితిత్రి-వృత్ । వై । అగ్నిః । యావాన్ ।
 ఏవ । అగ్నిః । తస్మాత్ । రక్షాగోసి । అపేతి । హన్తి ॥౧౪॥ గాయత్రియా । పరీతి । లిఖతి ।
 తేజః । వై । గాయత్రీ । తేజసా । ఏవ । ఏనమ్ । పరీతి । గృహ్ణతి । త్రిష్టభా । పరీతి ।
 లిఖతి । ఇన్ద్రియమ్ । వై । త్రిష్టక్ । ఇన్ద్రియేణ । ఏవ । ఏనమ్ । పరీతి । గృహ్ణతి ।
 అనుష్ఠభేత్యను-స్థభా । పరీతి । లిఖతి । అనుష్ఠబిత్యను-స్థప్ । సర్వాణి । ఛన్దాగోసి ।
 పరిభూరితిపరి-భూః । పర్యప్త్యాఇతిపరి-అప్త్యై । మధ్యతః । అనుష్ఠభేత్యను-స్థభా ।
 వాక్ । వై । అనుష్ఠబిత్యను-స్థప్ । తస్మాత్ । మధ్యతః । వాచా । వదామః । గాయత్రియా ।

ప్రథమయా . పరీతి . లిఖతి . అథ . అనుష్టుభేత్యను-స్తుభా . అథ . త్రిష్టుభా . తేజః . వై .
గాయత్రీ . యజ్ఞః . అనుష్టుగిత్యను-స్తుక్ . ఇన్ద్రియమ్ . త్రిష్టుప్ . తేజసా . చ . ఏవ .
ఇన్ద్రియేణ . చ . ఉభయతః . యజ్ఞమ్ . పరీతి . గృహ్లాతి ॥౧౫॥ అన్యోఽధ్వర్యుర్మహాస్సవతి
యఏవగంహన్తిత్రిష్టుభాతేజోవైగాయత్రీత్రయోదశచ ॥౩॥

దేవస్య . త్వా . సవితుః . ప్రసవతి ప్ర-సవే . ఇతి . ఖనతి . ప్రసూత్యాఇతి
ప్ర-సూత్యై . అథోఇతి . ధూమమ్ . ఏవ . ఏతేన . జనయతి . జ్యోతిష్మన్తమ్ . త్వా .
అగ్నే . సుప్రతీకమితిసు-ప్రతీకమ్ . ఇతి . అహ . జ్యోతిః . ఏవ . ఏతేన . జనయతి . సః .
అగ్నిః . జాతః . ప్రజాఇతిప్ర-జాః . శుచా . అర్చయత్ . తమ్ . దేవాః . అర్ధర్చనేత్యర్ధ-
మిచేన . అశమయన్ . శివమ్ . ప్రజాభ్యైఇతిప్ర-జాభ్యః . అహిగంసన్తమ్ . ఇతి . అహ .
ప్రజాభ్యైఇతిప్ర-జాభ్యః . ఏవ . ఏనమ్ . శమయతి . ద్వాభ్యామ్ . ఖనతి . ప్రతిష్ఠిత్యాఇతి
ప్రతి-స్థిత్యై . అపామ్ . పృష్ఠమ్ . అసి . ఇతి . పుష్కరపర్ణమితిపుష్కర-పర్ణమ్ . ఏతి ॥౧౬॥
హరతి . అపామ్ . వై . ఏతత్ . పృష్ఠమ్ . యత్ . పుష్కరపర్ణమితిపుష్కర-పర్ణమ్ .
రూపేణ . ఏవ . ఏనత్ . ఏతి . హరతి . పుష్కరపర్ణనేతిపుష్కర-పర్ణేన . సమితి . భరతి .
యోనిః . వై . అగ్నేః . పుష్కరపర్ణమితిపుష్కర-పర్ణమ్ . సయోనిమితిస-యోనిమ్ . ఏవ .
అగ్నిమ్ . సమితి . భరతి . కృష్ణాజినేనేతికృష్ణ-అజినేన . సమితి . భరతి . యజ్ఞః . వై .
కృష్ణాజినమితికృష్ణ-అజినమ్ . యజ్ఞేన . ఏవ . యజ్ఞమ్ . సమితి . భరతి . యత్ .
గ్రామ్యాణామ్ . పశూనామ్ . చర్మణా . సమ్మరేదితీసమ్-భరేత్ . గ్రామ్యాన్ . పశూన్ .
శుచా . అర్చయేత్ . కృష్ణాజినేనేతికృష్ణ-అజినేన . సమితి . భరతి . అరణ్యాన్ . ఏవ .
పశూన్ ॥౧౭॥ శుచా . అర్చయతి . తస్మాత్ . సమావత్ . పశూనామ్ . ప్రజాయమానానా

మితిప్ర-జాయమానానామ్ । అర్హణ్యః । పశవః । కనీయాగ్ంసః । శుదా । హి । ఋతాః ।
 లోమతః । సమితి । భరతి । అతః । హి । అన్యః । మేధ్యమ్ । కృష్ణాజినమితికృష్ణ-అజినమ్ ।
 చ । పుష్కరపర్ణమితిపుష్కర-పర్ణమ్ । చ । సమితి । స్పృణాతి । ఇయమ్ । వై । కృష్ణాజిన
 మితికృష్ణ-అజినమ్ । అసౌ । పుష్కరపర్ణమితిపుష్కర-పర్ణమ్ । అథ్యామ్ । ఏవ । ఏనమ్ ।
 ఉభయతః । పరీతి । గృహ్ణాతి । అగ్నిః । దేవేభ్యః । నిరాయత । తమ్ । అథర్వా । అన్వితి ।
 అపశ్యత్ । అథర్వా । త్వా । ప్రథమః । నిరితి । అమన్తత్ । అగ్నే । ఇతి ॥౧౩॥ ఆహ
 యః । ఏవ । ఏనమ్ । అన్వపశ్యదిత్యను-అపశ్యత్ । తేన । ఏవ । ఏనమ్ । సమితి ।
 భరతి । త్వామ్ । అగ్నే । పుష్కరాత్ । అధీతి । ఇతి । ఆహ । పుష్కరపర్ణమితిపుష్కర-పర్ణే । హి ।
 ఏనమ్ । ఉపశ్రితమిత్యుప-శ్రితమ్ । అవన్తత్ । తమ్ । ఉ । త్వా । ద్రధ్యజ్జ్ । ఋషిః । ఇతి ।
 ఆహ । ద్రధ్యజ్జ్ । వై । అథర్వాణః । తేజస్వీ । అసీత్ । తేజః । ఏవ । అస్మిన్మి । దధాతి । తమ్ ।
 ఉ । త్వా । పాథ్యః । వృషా । ఇతి । ఆహ । పూర్వమ్ । ఏవ । ఉదితమ్ । ఉత్తరేదేవ్యత్-
 తరేణ । అభీతి । గృణాతి ॥౧౪॥ చతస్పభిరితిచతస్ప-భిః । సమితి । భరతి । చత్వారి ।
 చన్దాగ్ంసి । చన్దోభిరితిచన్దః-భిః । ఏవ । గాయత్రీభిః । బ్రాహ్మణస్య । గాయత్రః । హి ।
 బ్రాహ్మణః । త్రిష్టుగ్భిరితిత్రిష్టుక్-భిః । రాజస్యస్య । త్రిష్టుభః । హి । రాజస్యః । యమ్ ।
 కామయేత । వసీయాన్ । స్యాత్ । ఇతి । ఉభయాభిః । తస్య । సమితి । భరత్ । తేజః । చ ।
 ఏవ । అస్మై । ఇన్ద్రియమ్ । చ । సమీచీఇతి । దధాతి । అప్తాభిః । సమితి । భరతి । అప్తాక్షరే
 త్యప్తా-అక్షరా । గాయత్రీ । గాయత్రః । అగ్నిః । యావాన్ । ఏవ । అగ్నిః । తమ్ । సమితి ।
 భరతి । సీద । హోతః । ఇతి । ఆహ । దేవతాః । ఏవ । అస్మై । సమితి । సాదయతి ।
 నీతి । హోతా । ఇతి । మనుష్యాన్ । సమితి । సీదస్య । ఇతి । వయాగ్ంసి । జనీష్య । హి ।

తేస్యః । అగ్రే । అహ్మమ్ । ఇతి । అహః । దేవమనుష్యానితీదేవ-మనుష్యాన్ । ఏవ । అస్మై ।
సగంసన్నానితీసమ్-సన్నాన్ । ప్రేతి । జనయతి ॥౨౦॥

॥ఐవప్రశూనితీగృణాతి హోతరీతీసప్తవిగీంశతిశ్చ ॥౪॥

క్రూరమ్ । ఇవ । వై । అస్యాః । ఏతత్ । కరోతి । యత్ । ఖనతి । అపః । ఉపేతి ।
సృజతి । అపః । వై । శాన్తాః । శాన్తాః । ఏవ । అస్మై । శుచీమ్ । శమయతి । సమితి ।
తే । వాయుః । మాతరిశ్వా । దధాతు । ఇతి । అహః । ప్రాణఇతిప్ర-అనః । వై । వాయుః ।
ప్రాణేనీతిప్ర-అనేన । ఏవ । అస్మై । ప్రాణమితిప్ర-అనమ్ । సమితి । దధాతి । సమితి ।
తే । వాయుః । ఇతి । అహః । తస్మాత్ । వాయుప్రచ్యుతీవాయు-ప్రచ్యుతా । దివః । వృష్టిః ।
ఈర్తే । తస్మై । చ । దేవి । వషట్ । అస్తు ॥౨౧॥ తుభ్యమ్ । ఇతి । అహః । షట్ । వై । ఋతవః ।
ఋతుమ్ । ఏవ । వృష్టిమ్ । దధాతి । తస్మాత్ । సర్వాన్ । ఋతూన్ । వర్షతి । యత్ । వషట్కూర్యా
దితివషట్-కూర్యాత్ । యాతయామేతియాత-యామా । అస్య । వషట్కూరఇతివషట్-
కారః । స్యాత్ । యత్ । న । వషట్కూర్యాదితివషట్-కూర్యాత్ । రక్షాగీంసి । యజ్ఞమ్ ।
హన్యుః । వట్ । ఇతి । అహః । పరోక్షమితిపరః-అక్షమ్ । ఏవ । వషట్ । కరోతి । న । అస్య ।
యాతయామేతియాత-యామా । వషట్కూరఇతివషట్-కారః । భవతి । న । యజ్ఞమ్ ।
రక్షాగీంసి । ఘ్నన్తి । సుజాతఇతిసు-జాతః । జ్యోతిషా । సహ । ఇతి । అనుష్ఠభేత్యను-
స్తుభా । ఉపేతి । సహతి । అనుష్ఠభిత్యను-స్తుప్ ॥౨౨॥ సర్వాణి । ఛన్దాగీంసి । ఛన్దాగీంసి
ఖలు । వై । అగ్నిః । ప్రియా । తనూః । ప్రియయా । ఏవ । ఏనమ్ । తనువా । పరీతి ।
దధాతి । వేదుకః । వాసః । భవతి । యః । ఏవమ్ । వేద । వారుణః । వై । అగ్నిః । ఉవసర్థ
ఇత్యుష్-సర్థా । ఉదితి । ఉ । తిష్ఠ । స్వర్ధ్వరేతిసు-అధ్వర । ఉర్ధ్వ । ఉ । స్వీతి । నః ।

ఉతయే । ఇతి । సావిత్రిభ్యామ్ । ఉదితి । తిష్ఠతి । సవిత్ప్రసూత ఇతి సవిత్ - ప్రసూతః ।
 ఏవ । అస్య । ఉర్వామ్ । వరుణమేనిమితి వరుణ - మేనిమ్ । ఉదితి । స్మృజతి । ద్వాభ్యామ్ ।
 ప్రతిష్ఠిత్యా ఇతి ప్రతి - స్థిత్యై । సః । జాతః । గర్భః । అసి ॥ ౨౩ ॥ రోదస్యా । ఇతి । అహ ।
 ఇమే ఇతి । వై । రోదస్యే ఇతి । తయోః । ఏషః । గర్భః । యత్ । అగ్నిః । తస్మాత్ । ఏవమ్ ।
 అహ । అగ్ని । చారుః । విభృత ఇతి వి - భృతః । ఓషధీమ । ఇతి । అహ । యదా । హి । ఏతమ్ ।
 విభరన్తి తి వి - భరన్తి । అథ । చారుతర ఇతి చారు - తరః । భవతి । ప్రేతి । మాతృభ్య ఇతి మాతృ -
 భ్యః । అధీతి । కనిక్రదత్ । గ్రాః । ఇతి । అహ । ఓషధయః । వై । అస్య । మాతరః । తాభ్యః ।
 ఏవ । ఏనమ్ । ప్రేతి । చావయతి । స్థిరః । భవ । వీధ్వజ్జ ఇతి వీధు - అజ్జః । ఇతి । గర్తభే ।
 ఏతి । సాదయతి ॥ ౨౪ ॥ సమితి । నవ్యతి । ఏవ । ఏనమ్ । ఏతయా । స్థేమ్నై । గర్తభేన ।
 సమితి । భరతి । తస్మాత్ । గర్తభః । పశూనామ్ । భారభారితమ ఇతి భారభారి - తమః ।
 గర్తభేన । సమితి । భరతి । తస్మాత్ । గర్తభః । అపీతి । అనారేశ ఇత్యనా - రేశే । అతీతి ।
 అన్యాన్ । పశూన్ । మేద్యతి । అన్నమ్ । హి । ఏనేన । అర్కమ్ । సమృరన్తి తి సమ్ - భరన్తి ।
 గర్తభేన । సమితి । భరతి । తస్మాత్ । గర్తభః । ద్విరేతా ఇతి ద్వి - రేతాః । సన్న । కనిష్ఠమ్ ।
 పశూనామ్ । ప్రేతి । జాయతే । అగ్నిః । హి । అస్య । యోనీమ్ । నిర్దహతీతి నిః - దహతి ।
 ప్రజాస్వితీప్ర - జాసు । వై । ఏషః । ఏతర్హి । ఆరూఢ ఇత్యా - రూఢః ॥ ౨౫ ॥ సః । ఈశ్వరః ।
 ప్రజా ఇతి ప్ర - జాః । శుచా । ప్రదహ ఇతి ప్ర - దహః । శివః । భవ । ప్రజాభ్య ఇతి ప్ర - జాభ్యః ।
 ఇతి । అహ । ప్రజాభ్య ఇతి ప్ర - జాభ్యః । ఏవ । ఏనమ్ । శమయతి । మానుషీభ్యః । త్వమ్ ।
 అశ్శిరః । ఇతి । అహ । మానవ్యః । హి । ప్రజా ఇతి ప్ర - జాః । మా । ద్యావాపృథివీ ఇతి ద్యావా -
 పృథివీ । అధీతి । శూశుదః । మా । అస్తరీక్షమ్ । మా । వనస్పతీన్ । ఇతి । అహ । ఏభ్యః ।

ఏవ ఏనమ్ | లోకేభ్యః | శమయతి | ప్రేతి | ఏతు | వాటి | కనిక్రదత్ | ఇతి | ఆహ | వాటి |
 హి | ఏషః | నానదత్ | రాసభః | పశ్యా | ఇతి || ౨౬ || ఆహ | రాసభః | ఇతి | హి | ఏతమ్ |
 ఋషయః | అవదన్ | భరన్ | అగ్నిమ్ | పురీషమ్ | ఇతి | ఆహ | అగ్నిమ్ | హి | ఏషః |
 భరతి | మా | ప్రాది | ఆయుషః | పురా | ఇతి | ఆహ | ఆయుః | ఏవ | అస్మిన్ | దధాతి |
 తస్మాత్ | గర్భభః | సర్వమ్ | ఆయుః | ఏతి | తస్మాత్ | గర్భభే | పురా | ఆయుషః | ప్రమీత
 ఇతిప్ర-మీతే | చిద్భుతి | వృషా | అగ్నిమ్ | వృషణమ్ | భరన్ | ఇతి | ఆహ | వృషా |
 హి | ఏషః | వృషా | అగ్నిః | అపామ్ | గర్భమ్ || ౨౭ || సముద్రియమ్ | ఇతి | ఆహ |
 అపామ్ | హి | ఏషః | గర్భః | యత్ | అగ్నిః | అగ్నే | ఏతి | యాహి | వీతయే | ఇతి | వై |
 ఇమా | లోకా | వీతి | ఇతామ్ | అగ్నే | ఏతి | యాహి | వీతయే | ఇతి | యత్ | ఆహ |
 అనయోః | లోకయోః | వీత్యాఇతివి-ఇత్యై | ప్రచ్యుతఇతిప్ర-చ్యుతః | వై | ఏషః | ఆయతనా
 దిశ్యా-యతనాత్ | అగతః | ప్రతిష్ఠామితిప్రతి-స్థామ్ | సః | ఏతర్హి | అధ్వర్యుమ్ | చ |
 యజమానమ్ | చ | ధ్యాయతి | ఋతమ్ | సత్యమ్ | ఇతి | ఆహ | ఇయమ్ | వై | ఋతమ్ |
 ఆసా || ౨౮ || సత్యమ్ | అనయోః | ఏవ | ఏనమ్ | ప్రతీతి | స్థాపయతి | న | ఆర్తిమ్ | ఏతి |
 ఋచ్చతి | అధ్వర్యుః | న | యజమానః | వరుణః | వై | ఏషః | యజమానమ్ | అభి | ఏతి |
 ఏతి | యత్ | అగ్నిః | ఉపనర్థఇత్యుప-నర్థః | ఓషధయః | ప్రతీతి | గృహీత | అగ్నిమ్ |
 ఏతమ్ | ఇతి | ఆహ | శాస్త్రే | వ్యస్యన్నితివి-అస్యన్ | విశ్వాః | అమతీః | అరాతీః | ఇతి |
 ఆహ | రక్షసామ్ | అపహత్యాత్యుప-హత్యై | నిషిద్దన్నితిని-సీదన్ | సః | అవేతి | దుర్మతిమితి
 రూ-మతిమ్ | హసత్ | ఇతి | ఆహ | ప్రతిష్ఠిత్యాఇతిప్రతి-స్థిత్యై | ఓషధయః | ప్రతీతి |
 మోదధ్వమ్ || ౨౯ || ఏనమ్ | ఇతి | ఆహ | ఓషధయః | వై | అగ్నేః | భాగధేయమితిభాగ-

ధేయమ్ | తాభిః | ఏవ | ఏనమ్ | సమితి | అర్థయతి | పుష్పావతీరితి పుష్ప-వతీః | సుపిష్పలా
 ఇతి సు-పిష్పలాః | ఇతి | అహ | తస్మాత్ | ఓషధయః | ఫలిమ్ | గృహ్లాన్తి | అయమ్ | వః |
 గర్భః | ఋత్వియః | ప్రత్నమ్ | సదస్థమితి సద-స్థమ్ | ఏతి | అసదత్ | ఇతి | అహ |
 యాభ్యః | ఏవ | ఏనమ్ | ప్రద్యావయతీతి ప్ర-ద్యావయతి | తాను | ఏవ | ఏనమ్ | ప్రతీతి |
 స్తాపయతి | ద్వాభ్యామ్ | ఉపావహరతీత్యుప-అవహరతి | ప్రతీస్థిత్యా ఇతి ప్రతీ-స్థిత్యై || ౩౦ ||
 || అస్త్వనుష్టుచినిసాచయత్యారూఢః పత్వేతి గర్భమసామేదధ్వన్విచత్వారిగంశచ్చ || ౩౧ ||
 వారుణః | వై | అగ్నిః | ఉపసర్థఇత్యుప-సర్థః | వీతి | పాజసా | ఇతి | వీతి |
 స్రగ్గంసయతి | సవిశ్వప్రసూత ఇతి సవిశ్వ-ప్రసూతః | ఏవ | అస్య | విహరీమ్ | పరుణమేవి
 మితి వరుణ-మేనిమ్ | వీతి | సృజతి | అపః | ఉపేతి | సృజతి | అపః | వై | శాన్తా |
 శాన్తాభిః | ఏవ | అస్య | శుచమ్ | శమయతి | తిస్సుభిరితి తిస్సు-భిః | ఉపేతి | సృజతి |
 త్రివృదితి త్రి-వృత్ | వై | అగ్నిః | యావాన్ | ఏవ | అగ్నిః | తస్య | శుచమ్ | శమయతి |
 మిత్రః | సగ్గంసృజ్యేతి సమ్-సృజ్య | పృథివీమ్ | ఇతి | అహ | మిత్రః | వై | శివః |
 దేవానామ్ | తేన | ఏవ || ౩౧ || ఏనమ్ | సమితి | సృజతి | శాన్త్యై | యత్ | గ్రామ్యాణామ్ |
 పాత్రాణామ్ | కపాలైః | సగ్గంసృజేదితి సమ్-సృజేత్ | గ్రామ్యాణి | పాత్రాణి | శుచా |
 అర్చయేత్ | అర్చకపాలైరిత్యర్చ-కపాలైః | సమితి | సృజతి | ఏతాని | వై | అనుపక్షవనీ
 యానీత్యనుప-క్షివనీయాని | తాని | ఏవ | శుచా | అర్చయతి | శర్కరాభిః | సమితి | సృజతి |
 ధృత్యై | అథో ఇతి | శన్వాయేతి శమ్-త్వాయ | అజలోమైరిత్యజ-లోమైః | సమితి | సృజతి |
 ఏషా | వై | అగ్నేః | ప్రియా | తనూః | యత్ | అజా | ప్రియయా | ఏవ | ఏనమ్ | తనువా |
 సమితి | సృజతి | అథో ఇతి | తేజసా | కృష్ణాజినస్యేతి కృష్ణ-అజినస్య | లోమభిరితి లోమ-

భిః సమితి ॥౨౨॥ సృజతి యజ్ఞః వై కృష్ణాజినమితీకృష్ణ-అజినమ్ యజ్ఞేన ఏవ యజ్ఞమ్ సమితి సృజతి రుద్రాః సమ్మత్యతీసమ్-భృత్య పృథివీమ్ ఇతి అహ ఏతాః వై ఏతమ్ దేవతాః అగ్రే సమితి అభరన్తు తాభిః ఏవ ఏనమ్ సమితి భరతి మఖస్య శిరః అసి ఇతి అహ యజ్ఞః వై మఖః తస్య ఏతత్ శిరః యత్ ఉభా తస్మాత్ ఏనమ్ అహ యజ్ఞస్య పదే ఇతి స్థా ఇతి అహ యజ్ఞస్య హి ఏతే ఇతి ॥౨౩॥ పదే ఇతి అహో ఇతి ప్రతిష్ఠిత్యా ఇతి ప్రతి-స్థిత్యే ప్రేతి అన్యాభిః యచ్ఛతి అన్వితీ అన్వైః మన్తయతే మిథునత్వాయేతి మిథున-త్వాయ త్ర్యుద్ధిమితి త్రి-ఉద్ధిమ్ కరోతి త్రయః ఇమే లోకాః ఏషామ్ లోకానామ్ అష్టైః ఛన్దోభిరితి ఛన్ద-భిః కరోతి వీర్యమ్ వై ఛన్దాగ్ంసి వీర్యణ ఏవ ఏనామ్ కరోతి యజుషా విరిమ్ కరోతి వ్యావృత్త్యా ఇతి వి-అవృత్త్యే ఇయతీమ్ కరోతి ప్రజాపతి నేతి ప్రజా-పతినా యజ్ఞముఖేనేతి యజ్ఞ-ముఖేన సమ్మితామితి సమ్-మితామ్ ద్విస్తనామితి ద్వి-స్తనామ్ కరోతి ద్యావాపృథివ్యోరితి ద్యావా-పృథివ్యో దోహాయ చతుస్తనామితి చతుః-స్తనామ్ కరోతి పశూనామ్ దోహాయ అష్టాస్తనామిత్యష్టా-స్తనామ్ కరోతి ఛన్దసామ్ దోహాయ నవాశ్రిమితి నవ-అశ్రిమ్ అభిచరత ఇత్యభి-చరతః కుర్యాత్ త్రివృతమితి త్రి-వృతమ్ ఏవ వజ్రమ్ సమ్మత్యతీసమ్-భృత్య బ్రాతృవ్యాయ ప్రేతి హరతి స్పృత్యే కృత్యాయ సా మహీమ్ ఉభామ్ ఇతి నీతి దధాతి దేవతాసు ఏవ ఏనామ్ ప్రతీతి స్థాపయతి ॥౨౪॥ తేనైవ లోమభిస్సమేతే అభిచరత ఏకవిగ్ంశతిశ్చ ॥౨౫॥

సప్తభిరితి సప్త-భిః ధూపయతి సప్త వై శీర్షషణ్యః ప్రాణా ఇతి ప్ర-అనాః శిరః ఏతత్ యజ్ఞస్య యత్ ఉభా శీర్షషన్మి ఏవ యజ్ఞస్య ప్రాణాని తీప్ర-అనాన్

దధాతి । తస్మాత్ । సప్త । శీర్షమ్ । ప్రాజాపత్య-అహా । అశ్వశరీరే-శ్వ-శరీర-ధూమయతి
 ప్రాజాపత్య-ప్రాజా-పత్య-వై । అశ్వ-సయోని-త్వాయే-సయోని-త్వాయ-అదితి-
 త్వా-ఇతి-అహ-ఇయమ్-వై । అదితి-అదిత్య-ఏవ-అదిత్యమ్-ఇనతి-అస్మా-
 అక్రూరజ్ఞానాయే-త్వక్రూరమ్-కారాయ-స-హి-స్వ-స్వమ్-హి-నన్తి-దేవానామ్-త్వా-
 పత్నీ-ఇతి-అహ-దేవానామ్ ॥౩౫॥ వై-ఏతామ్-పత్నయ-అగ్ని-అకుర్వన్-తాభి-
 ఏవ-ఏనామ్-దధాతి-ధిషణ-త్వా-ఇతి-అహ-విద్యా-వై-ధిషణ-విద్యాభి-
 ఏవ-ఏనామ్-అభీతి-ఇన్త-గ్నా-త్వా-ఇతి-అహ-ధన్యాగే-సి-వై-గ్నా-ధన్యభిరితి
 ఛన్త-భి-ఏవ-ఏనామ్-శ్రవయతి-వరూత్రయ-త్వా-ఇతి-అహ-హోత్రా-వై-
 వరూత్రయ-హోత్రాభి-ఏవ-ఏనామ్-పతతి-జనయ-త్వా-ఇతి-అహ-దేవానామ్
 వై-పత్నీ-॥౩౬॥ జనయ-తాభి-ఏవ-ఏనామ్-పతతి-ప్రద్ధిరితి-పత్-భి-పతతి-
 పత్-వై-ఋతవ-ఋతుభిరిత్య-తు-భి-ఏవ-ఏనామ్-పతతి-ద్వి-పతన్తు-ఇతి-
 అహ-తస్మాత్-ద్వి-సంవత్సరస్యే-సమ్-వత్సరస్య-సస్యమ్-పత్యతే-వారుచీ-
 ఉఖ-అభీద్యే-భి-ఇద్ధా-మైత్రియా-ఉపేతి-ఏతి-శాన్త్య-దేవ-త్వా-సవితా-
 ఉదితి-వపతు-ఇతి-అహ-సవితృప్రసూత-ఇతి-సవితృ-ప్రసూత-ఏవ-ఏనామ్-బ్రహ్మణా
 దేవతాభి-ఉదితి-వపతి-అపద్యమానా-పుథివి-అశా-దిశ-ఏతి-పుణ-॥౩౭॥
 ఇతి-అహ-తస్మాత్-అగ్ని-సర్వా-దిశ-అను-ఏతి-భాతి-ఉదితి-తిష్ఠ-ద్ధువాతీ-
 భవ-ఉర్వా-తిష్ఠ-ద్రువా-త్వమ్-ఇతి-అహ-ప్రతిష్ఠిత్యా-ఇతి-ప్రతి-స్థిత్య-అనుర్యమ్
 పాత్రమ్-అనాచ్ఛుజ్జమిత్యనా-చ్ఛుజ్జమ్-ఏతి-చ్ఛుజ్జ-దేవత్రేతి-దేవ-త్రా-అమ-అజ్జీరే
 తే-శ్వ-శరీర-ఏతి-చ్ఛుజ్జ-ప్రమమ్-వై-ఏతత్-పయ-యత్-అజ్జీరయిష్య-

క్షీరమ్ పరమేణా ఏవ ఏనామ్ పయసా ఏతి చుదత్తి యజుషా వ్యావృత్త్యాఽతివి-
అవృత్త్య చన్దోభిరితిచన్దః-భిః ఏతి చుదత్తి చన్దోభిరితిచన్దః-భిః వై ఏషా త్రియతే
చన్దోభిరితిచన్దః-భిః ఏవ చన్దాగ్ంసి ఏతి చుదత్తి ॥౩౮॥ అహదేవానాం వైపత్వీషుడైషా
షట్పు ॥౩౯॥

ఏకవిగ్ంశత్యత్యేక-విగ్ంశత్యా మామై పురుషశీర్షమితి పురుష-శీర్షమ్
అచ్చ ఏతి అమేధ్యా వై మాషా అమేధ్యమ్ పురుషశీర్షమితి పురుష-శీర్షమ్
అమేధ్యై ఏవ అస్య అమేధ్యమ్ నిరవదాయతీనిః అవదాయ మేధ్యమ్ కృత్వా
ఏతి హరతి ఏకవిగ్ంశతిరిత్యేక-విగ్ంశతిః భవన్తి ఏకవిగ్ంశత్యేక-విగ్ంశః వై
పురుషః పురుషస్య ఆప్స్త్యే వృద్ధమితి వి-ఋద్ధమ్ వై ఏతత్ ప్రాణైరితి ప్ర-అనైః
అమేధ్యమ్ యత్ పురుషశీర్షమితి పురుష-శీర్షమ్ సప్తధేతి సప్త-ధా విశృణ్వామితి వి-
శృణ్వామ్ వర్మీకవపామితి వర్మీక-వపామ్ ప్రతి నీతి దధాతి సప్త వై శీర్షజ్ఞా
ప్రాణాఇతి ప్ర-అనాః ప్రాణైరితి ప్ర-అనైః ఏవ ఏనత్ సమితి అర్ధయతి మేధ్యత్వా యేతి
మేధ్య-త్వాయ యావన్తః ॥౪౦॥ వై మృత్యుబన్ధవఇతి మృత్యు-బన్ధవః తేషామ్ యమః
ఆధిపత్యమిత్యాధి-పత్యమ్ పరీతి ఇయాయ యమగాథాభిరితియమ-గాథాభిః పరీతి
గాయతి యమాత్ ఏవ ఏనత్ వృజ్ఞే తిస్సుభిరితి తిస్సు-భిః పరీతి గాయతి త్రయః
ఇమే లోకాః ఏభ్యః ఏవ ఏనత్ లోకేభ్యః వృజ్ఞే తస్మాత్ గాయతే న దేయమ్
గాథా హి తత్ వృజ్ఞే అగ్నిభ్య ఇత్యగ్ని-భ్యః పశూన్ ఏతి లభతే కామాః వై
అగ్నయః కామాన్ ఏవ అవేతి రున్తే యత్ పశూన్ న ఆలభేతేత్యా-లభేత
అసవరుద్ధాభ్యసవ-రుద్ధాః అస్య ॥౪౦॥ పశవః స్త్ర్యుః యత్ పర్యగ్నికృతానితి పర్యగ్ని-

కృతాన్ . ఉద్భవేదిత్యుక్-స్థితే . యజ్ఞవేదసమితీయజ్ఞ-వేదసమ . కుర్వాన్ . యత్ .
 సగ్గింస్తాపయేదితసమ్-స్తాపయేత్ . యాతయామానీతియాత-యామాన్ . శీర్షపాచీ .
 స్తుభా యత్ . పశూన్ . అలభతకర్తా-లభత . తేన . ఏవ . పశూన్ . అవేతి . రున్ధే .
 యత్ . పర్యగ్నకృతానితిపర్యగ్న-కృతాన్ . ఉద్భవతీత్యుక్-స్థితీ . శీర్షామ్ . అయాతయా
 మాత్తాయేత్యయాతయామ-త్తాయ . ప్రాజాపత్యేనేతిప్రాజా-పత్యేన . సమితీ . స్తాపయతి .
 యజ్ఞః . వై . ప్రజాపతిరితిప్రాజా-పతిః . యజ్ఞీ . ఏవ . యజ్ఞమ్ . ప్రతీతి . స్తాపయతి .
 ప్రజాపతిరితిప్రాజా-పతిః . ప్రజాపతిప్ర-జా . అస్థుజత . సః . రిరిరాసః . అమస్తత . సః .
 ఏతాః . అప్రీరిత్యా-ప్రీ . అపశ్యత్ . తాభిః . వై . సః . ముఖతః ॥౪౦॥ అత్మాసేమ్ . ఏతి .
 అప్రీడీత . యత్ . ఏతాః . అప్రియకర్తా-ప్రియా . భవన్తి . యజ్ఞః . వై . ప్రజాపతిరితి
 ప్రజా-పతిః . యజ్ఞమ్ . ఏవ . ఏతాభిః . ముఖతః . ఏతి . ప్రీడాతి . అపరిమితచన్దసజన్య
 పరిమిత-చన్దసః . భవన్తి . అపరిమితజన్యపరి-మితః . ప్రజాపతిరితిప్రాజా-పతిః . ప్రజాపతే
 రితిప్రాజా-పతేః . అప్రీ ఊనాతిరిక్తాకూన-అతిరిక్తాః . మిధునాః . ప్రజాత్మాజతిప్ర-
 జాత్వై . లోమశమ్ . వై . నామ . ఏతత్ . చన్దః . ప్రజాపతేరితిప్రాజా-పతేః . పశవః .
 లోమశాః . పశూన్ . ఏవ . అవేతి . రున్ధే . సర్వాణి . వై . ఏతాః . రూపాణి . సర్వాణి .
 రూపాణి . అగ్నౌ . చిత్వ . క్రియన్తే . తస్మాత్ . ఏతాః . అగ్నేః . చిత్వస్య ॥౪౧॥ భవన్తి .
 ఏకవిగ్ంశతిమిత్యేక-విగ్ంశతిమ్ . సామిధేనీరితిసామ్-ఇధేనీః . అన్వితీ . అహ . రుక్ .
 వై . ఏకవిగ్ంశజత్యేక-విగ్ంశః . రుచమ్ . ఏవ . గచ్ఛతి . అథోఇతి . ప్రతిష్ఠామితీప్రతి-
 స్థామ్ . ఏవ . ప్రతిష్ఠేతిప్రతి-స్థా . హి . ఏకవిగ్ంశజత్యేక-విగ్ంశః . చతుర్విగ్ంశతిమితి
 చతుః-విగ్ంశతిమ్ . అగ్నితీ . అహ . చతుర్విగ్ంశతిరితిచతుః-విగ్ంశతిః . అర్థమాసా

ఇత్యర్థ-మూసా : సంవత్సరము-వత్సరము : సంవత్సరము-వత్సరము : అగ్ని :
 వైశ్వానరము : సాక్షాదీన-అక్షాత్ : ఏవ : వైశ్వానరము : అవేతి : రున్తే : పరాచీ : అన్వితీ :
 అహ : పరాచీ : ఇవ : హి : సువర్ణము-సువ-గ : లోక : సమా : త్వా : అగ్ని : ఋతవ :
 వర్ణయన్తు : ఇతి : అహ : సమాభి : ఏవ : అగ్నిమ్ : వర్ణయతి || ౪౩ || ఋతుభిరిత్యతు-భి :
 సంవత్సరము-వత్సరము : విశ్వా : ఏతి : భాహి : ప్రదిశము-ప్ర-దిశ : పృథివ్యా :
 ఇతి : అహ : తస్మాత్ : అగ్ని : సర్వా : దిశ : అను : వీతి : భాతి : ప్రతీతి : ఋతామ్ :
 అశ్వినా : మృత్యుమ్ : అస్మాత్ : ఇతి : అహ : మృత్యుమ్ : ఏవ : అస్మాత్ : అవేతి : సుదతి :
 ఉదితి : వయమ్ : తమనః : పరీతి : ఇతి : అహ : ప్రాప్యా : వై : తమః : ప్రాప్యాసమ్ : ఏవ :
 అస్మాత్ : అవేతి : హన్తి : అగన్మ : జ్యోతిః : ఉత్తమమిత్త్యుత్-తమమ్ : ఇతి : అహ : అసౌ :
 వై : అదిత్యః : జ్యోతిః : ఉత్తమమిత్త్యుత్-తమమ్ : అదిత్యస్య : ఏవ : సాయుజ్యమ్ : గచ్ఛతి :
 న : సంవత్సరము-వత్సరము : తిష్ఠతి : న : అస్య : త్రీ : తిష్ఠతి : యస్య : ఏతాః :
 క్రియన్తే : జ్యోతిష్మతీమ్ : ఉత్తమమిత్త్యుత్-తమామ్ : అన్వితీ : అహ : జ్యోతిః : ఏవ :
 అస్మై : ఉపరిష్ఠాత్ : దధాతి : సువర్ణస్యతిసువ-గస్య : లోకస్య : అనుభూత్యాఇత్యను-
 భూత్యై || ౪౪ || యావన్తోఽస్యముఖతశ్చిత్త్యస్యవర్ణయత్యాదిత్యోఽప్యవిగోచతిశ్చ || ౪౫ ||

షడ్భిరితీషట్-భి : దీక్షయతి : షట్ : వై : ఋతవ : ఋతుభిరిత్యతు-భి : ఏవ :
 ఏనమ్ : దీక్షయతి : సప్తభిరితీసప్త-భి : దీక్షయతి : సప్త : ఛన్దాగంసి : ఛన్దోభిరితిఛన్దః-
 భి : ఏవ : ఏనమ్ : దీక్షయతి : విశ్వే : దేవస్య : నేతుః : ఇతి : అనుష్ఠుభేత్యను-స్తుభా :
 ఉత్తమయేత్త్యుత్-తమయా : అహోతి : వాక్ : వై : అనుష్ఠుభిత్త్యను-స్తుప్ : తస్మాత్ : ప్రాణానా-
 మితిప్ర-అనానామ్ : వాక్ : ఉత్తమేత్త్యుత్-తమా : ఏకస్మాత్ : అక్షరాత్ : అనాప్తమ్ :
 || ౪౬ ||

ప్రభుమమ్ । పదమ్ । తస్మాత్ । యత్ । వాచః । అనాప్తమ్ । తత్ । మనుష్యాః । ఉపేతి ।
 ఉప్పన్తి । పూర్వయా । జుహోతి । పూర్వః । ఇవ । హి । ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః ॥౪౫॥
 ప్రజాపతేరితిప్రజా-పతేః । అప్యై । స్యాన్నయేతిని-ఉన్నయా । జుహోతి । స్యాన్నాదిని-
 ఉన్నాత్ । హి । ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । అస్మజత । ప్రజానామితిప్ర-
 జానామ్ । సృష్టే । యత్ । అర్చిషి । ప్రపృచ్ఛాదితిప్ర-పృచ్ఛాత్ । భూతమ్ । అవేతి ।
 రున్ధీత । యత్ । అఙ్గరేషు । భవిష్యత్ । అఙ్గరేషు । ప్రేతి । వృణత్తి । భవిష్యత్ । ఏవ । అవేతి ।
 రున్ధే । భవిష్యత్ । హి । భూయః । భూతాత్ । ద్వాభ్యామ్ । ప్రేతి । వృణత్తి । ద్విపాదితిద్వి-పాత్ ।
 యజమానః । ప్రతిష్ఠిత్యాఇతిప్రతి-స్థిత్యై । బ్రహ్మణా । వై । ఏషా । యజషా । సమ్మృతేతి
 సమ్-భృతా । యత్ । ఉఖా । సా । యత్ । భిద్యేత । అర్తిమ్ । ఏతి । ఋచ్చేత్ ॥౪౬॥
 యజమానః । హన్యేత । అస్య । యజ్ఞః । మిత్ర । ఏతామ్ । ఉఖామ్ । తప । ఇతి । ఆహ । బ్రహ్మ
 వై । మిత్రః । బ్రహ్మాన్న । ఏవ । ఏనామ్ । ప్రతీతి । స్తాపయతి । న । అర్తిమ్ । ఏతి । ఋచ్చతి ।
 యజమానః । న । అస్య । యజ్ఞః । హన్త్యతే । యది । భిద్యేత । తైః । ఏవ । కపాలైః । సమితి ।
 సృజేత్ । సా । ఏవ । తతః । ప్రాయశ్చిత్తిః । యః । గతశ్రీరితిగత-శ్రీః । స్యాత్ । మధిత్వా ।
 తస్య । అవేతి । దధ్వాత్ । భూతః । వై । ఏషః । సః । స్వామ్ ॥౪౭॥ దేవతామ్ । ఉపేతి । ఏతి
 యః । భూతికామైతిభూతి -కామః । స్యాత్ । యః । ఉఖాయై । సమ్మవేదితీనమ్-భవేత్ ।
 సః । ఏవ । తస్య । స్యాత్ । అతః । హి । ఏషః । సమ్మవతీతీనమ్-భవతి । ఏషః । వై ।
 స్వయముచ్చారితిస్వయమ్-భూః । నామ । భవతి । ఏవ । యమ్ । కామయేత । బ్రాతృవ్యమ్ ।
 అస్మై । జనయేయమ్ । ఇతి । అన్యతః । తస్య । ఆవృత్యేత్యా-వృత్య । అవేతి । దధ్వాత్ ।
 స్థానాదితీన-అజ్ఞాత్ । ఏవ । అస్మై । బ్రాతృవ్యమ్ । జనయతి । అమ్బురీషాత్ । అన్నకామ

స్వేత్యన్-కామస్య | అవేతి | దధాత్ | అమృరషే | వై | అస్మే | త్రియతే | సయోనీతి
 స-యోని | ఏవ | అస్మే || ౪౪ || అవేతి | రున్తే | ముజ్జాన్ | అవేతి | దధాతి | ఊర్కే |
 వై | ముజ్జాన్ | ఊర్కే | ఏవ | అస్మే | అవేతి | దధాతి | అగ్నిః | దేవేభ్యః | నిలాయత | సః |
 క్రుముకమ్ | ప్రేతి | అవిశత్ | క్రుముకమ్ | అవేతి | దధాతి | యత్ | ఏవ | అస్య | తత్ర |
 స్వక్రమితిని-అక్తమ్ | తత్ | ఏవ | అవేతి | రున్తే | అజ్యేన | సమితి | యోతి | ఏతత్ | వై |
 అగ్నేః | ప్రియమ్ | ధామ | యత్ | అజ్యేమ్ | ప్రియేణ | ఏవ | ఏనమ్ | ధామ్నా | సమితి |
 అర్థయతి | అథోఽతి | తేజసా || ౪౫ || వైకల్యోమ్ | ఏతి | దధాతి | భాః | ఏవ | అవేతి |
 రున్తే | శమీమయీమితిశమీ-మయీమ్ | ఏతి | దధాతి | కాన్త్యే | నీద | త్వమ్ | మూతుః |
 అస్యాః | ఉవస్త్వత్త్వ-స్యే | ఇతి | తిస్సుభిరితితిస్సు-భిః | జాతమ్ | ఉపేతి | తిప్తతే | త్రయః |
 ఇమే | లోకాః | ఏషు | ఏవ | లోకేషు | అవిదమిత్కా-విదేమ్ | గచ్ఛతి | అథోఽతి | ప్రాదానితి
 ప్ర-అనాన్ | ఏవ | అత్మన్ | ధత్తే || ౪౬ ||

|| ప్రజాపతిర్ముచ్చేధ్వామేవాన్మంతేజసాచతుస్త్రిగంశచ్చ || ౪౭ ||

స | హ | స్మ | వై | పురా | అగ్నిః | అపరశువృక్షమిత్యపరశు-వృక్షమ్ | దహతి |
 తత్ | అస్మే | ప్రయోగఇతిప్ర-యోగః | ఏవ | ఋషేః | అస్వదయత్ | యత్ | అగ్నే |
 యాని | కాని | చ | ఇతి | సమిధమితిసమ్-ఇధమ్ | ఏతి | దధాతి | అపరశువృక్షమిత్య
 పరశు-వృక్షమ్ | ఏవ | అస్మే | స్వదయతి | సర్వమ్ | అస్మే | స్వదత్తే | యః | ఏవమ్ |
 వేద | ఔదుమ్బరమ్ | ఏతి | దధాతి | ఊర్కే | వై | ఉదుమ్బరః | ఊర్కేమ్ | ఏవ | అస్మే |
 అవేతి | దధాతి | ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః | అగ్నిమ్ | అన్మజత | తమ్ | సృష్టమ్ |
 రక్షగేని || ౪౮ || అజిహగ్ంసన్మే | సః | ఏతత్ | రాక్షోఘ్నమితిరాక్ష-ఘ్నమ్ | అప్త్యత్ |

తేన . వై . సు . రక్షాగోసి . అపేతి . అహత . యత్ . రాక్షోఘ్నమితిరాక్షః-ఘ్నమ్ . భవతి .
 అగ్నే . ఏవ . తేన . జాతాత్ . రక్షాగోసి . అపేతి . హన్తి . అశ్వత్థీమ్ . ఏతి . ద్రధాతి .
 అశ్వత్థః . వై . వనస్పతీనామ్ . సప్తత్నసాహజితసపత్న-సాహః . విజిత్యాజితవి-జిత్యై .
 వైకజ్యతీమ్ . ఏతి . ద్రధాతి . భా . ఏవ . అవేతి . రున్తే . శమీమయ్యామితిశమీ-మయ్యామ్ .
 ఏతి . ద్రధాతి . శాన్త్యై . సగోంశితమితిసమ్-శితమ్ . మే . బ్రహ్మ . ఉదితి . ఏషామ్ . బాహూజితీ .
 అతిరమ్ . ఇతి . ఉత్తమేజత్యుత్-తమ్ . దిదుమ్బరీజతి ॥౧౨॥ వాచయతి . బ్రహ్మణా .
 ఏవ . క్షతమ్ . సమితి . శ్చతి . క్షతేణ . బ్రహ్మ . తస్మాత్ . బ్రాహ్మణః . రాజస్యవానితి
 రాజస్య-వాన్ . అతీతి . అన్యమ్ . బ్రాహ్మణమ్ . తస్మాత్ . రాజస్యః . బ్రాహ్మణవానితి
 బ్రాహ్మణ-వాన్ . అతీతి . అన్యమ్ . రాజస్యమ్ . మృత్యుః . వై . ఏషః . యత్ . అగ్నిః .
 అమృతమ్ . హిరణ్యమ్ . రుక్మమ్ . అస్తరమ్ . ప్రతీతి . ముఞ్చతే . అమృతమ్ . ఏవ .
 మృత్యో . అన్తః . ధత్తే . ఏకవిగ్ంశతినిర్బాధఇత్యేకవిగ్ంశతి-నిర్బాధః . భవతి . ఏకవిగ్ం
 శతిరిత్యేక-విగ్ంశతిః . వై . దేవలోకాజితీదేవ-లోకాః . ద్వాదశ . మాసాః . పఞ్చ .
 ఋశవః . త్రయః . ఇమే . లోకాః . అసౌ . ఆదిత్యః ॥౧౩॥ ఏకవిగ్ంశఇత్యేక-విగ్ంశః .
 ఏతావన్తః . వై . దేవలోకాజితీదేవ-లోకాః . తేభ్యః . ఏవ . బ్రాతృవ్యమ్ . అన్తః . ఏతి .
 నిర్బాధైరితీనిః-బాధైః . వై . దేవాః . అసురాన్ . నిర్బాధఇతీనిః-బాధే . అకుర్వత . తత్ .
 నిర్బాధానామితినిః-బాధానామ్ . నిర్బాధత్వమితినిర్బాధ-త్వమ్ . నిర్బాధీతినిః-బాధీ .
 భవతి . బ్రాతృవ్యాన్ . ఏవ . నిర్బాధఇతీనిః-బాధే . కురుతే . సావిత్రియా . ప్రతీతి .
 ముఞ్చతే . ప్రసూత్యాజితప్ర-సూత్యై . నక్తోషాసా . ఇతి . ఉత్తరయేత్యుత్-తరయా .
 అహోరాత్రాభ్యామిత్యహః-రాత్రాభ్యామ్ . ఏవ . ఏనమ్ . ఉదితి . యచ్ఛతే . దేవాః .

అగ్నిమ్ । ధారయన్ ॥ ద్రవిణోదాఇతిద్రవిణః-దాః । ఇతి । అహ । ప్రాణాఇతిప్ర-అనాః ।
 వై । దేవాః । ద్రవిణోదాఇతిద్రవిణః-దాః । అహోరాత్రాభ్యామిత్యహః-రాత్రాభ్యామ్ ।
 ఏవ । ఏనమ్ । ఉద్యత్యత్యుత్-యత్య ॥౧౪॥ ప్రాణైరితిప్ర-అనైః । దాధార । అసీనః । ప్రతీతి
 ముచ్చతే । తస్మాత్ । అసీనాః । ప్రణాఇతిప్ర-ణాః । ప్రేతి । జాయంతే । కృష్టాజినమితి
 కృష్ట-అజినమ్ । ఉత్తరమిత్యుత్-తరమ్ । తేజః । వై । హిరణ్యమ్ । బ్రహ్మ । కృష్టాజినమితి
 కృష్ట-అజినమ్ । తేజసా । చ । ఏవ । ఏనమ్ । బ్రహ్మణా । చ । ఉభయతః । పరీతి । గృహ్లాతి ।
 పదుద్యామమితిపట్-ఉద్యామమ్ । శిక్యమ్ । భవతి । పట్ । వై । ఋతవః । ఋతుభి
 రిత్త్యతు-భిః । ఏవ । ఏనమ్ । ఉదితి । యచ్చతే । యత్ । ద్వాదశోద్యామమితిద్వాదశ-
 ఉద్యామమ్ । సంవత్సరేణేతిసమ్-వత్సరేణ । ఏవ । మౌఞ్మమ్ । భవతి । ఊర్క । వై ।
 ముఞ్మః । ఊర్కా । ఏవ । ఏనమ్ । సమితి । అర్తయతి । సువర్ణఇతిసు-వర్ణః । అసి ।
 గరుత్మాన్ । ఇతి । అవేతి । ఈక్షతే । రూపమ్ । ఏవ । అస్య । ఏతత్ । మహిమానమ్ ।
 వ్యాచస్తఇతివి-అచస్తే । దివమ్ । గచ్ఛ । సువః । పత । ఇతి । అహ । సువర్ణమితిసువః-
 గమ్ । ఏవ । ఏనమ్ । లోకమ్ । గమయతి ॥౧౫॥

॥ రక్షాగ్గంస్యోదుమ్పూరితద్రవిణఉద్యత్యసజ్చతుర్విగ్ంశతిశ్చ ॥౧౦॥

సమీర్థఇతిసమ్-ఇర్థః । అజ్ఞాన్ ॥ కృదరమ్ । మతీనామ్ । పుత్రమ్ । అగ్నే ।
 మధుమదితిమధు-మత్ । పిన్వమానః ॥ వాజీ । వహన్ ॥ వాజినమ్ । జాతవేదఇతిజాత-
 వేదః । దేవాసామ్ । ప్రక్షి । ప్రియమ్ । ఏతి । సదస్థమితిసద-స్థమ్ ॥ పుత్రేన । అజ్ఞాన్ ॥ సమితి
 పథః । దేవయానానితిదేవ-యానాన్ ॥ ప్రజానన్నితిప్ర-జానన్ ॥ వాజీ । అపీతి । ఏతు ।
 దేవాన్ ॥ అన్వితి । త్వా । సప్తే । ప్రదిశఇతిప్ర-దిశః । సచన్తామ్ । స్వధామితిస్వ-ధామ్ ।

అస్మి | యజమానాయ | ధేహి || ఈర్ష్య | చ | అసీ | వస్త్వ | చ | వాతిన్మ | అతు | చ | అసీ |
 మేర్ష్య | చ | సప్త || అగ్ని | త్వా || ౧౬ || దేవైః | వసుభిరితివసు-భిః | సజోషాఇతిన-జోషా
 ప్రీతమ్ | వహ్నిమ్ | ప్రహతు | జాతవేదాఇతిజాత-వేదా || స్వీర్ణమ్ | ఇర్హిహి | సుష్ణరీమతి
 సు-స్తరీమ | జుష్టాణా | ఉరు | పృథు | ప్రథమానమ్ | పృథివ్యామ్ || దేవేభిః | యుక్తమ్ |
 అదితిః | సజోషాఇతిన-జోషా | స్యానమ్ | కృత్వానా | సువిశే | దదాతు || ఏతా | ఉ |
 వః | సుభగాఇతిసు-భగాః | విశ్వరూపాఇతివిశ్వ-రూపాః | వీతి | పక్షాభిరితిపక్ష-భిః |
 శ్రయమాణాః | ఉదితి | ఆతైః || ఋష్యా | సతిః | కవషః | శుమ్మమానా | ద్వారః |
 దేవీః | సుప్రాయణాఇతిసు-ప్రాయణాః | భవన్తు || అన్తరా | మిత్రావరుడేతిమిత్రా-
 వరుణా | చరన్తిఇతి | ముఖమ్ | యజ్ఞానామ్ | అభీతి | సంవిదానేఇతిసమ్-విదానే || ఉషాసా
 వామ్ || ౧౭ || సుహిరణ్యేఇతిసు-హిరణ్యే | సుశిర్షేఇతిసు-శిర్షే | ఋతస్య | యోనో | ఇహ
 సాదయామి || ప్రథమా | వామ్ | సరథినేతిన-రథినా | సువర్ణేతిసు-వర్ణా | దేవా | పశ్యన్తా
 భువనాని | విశ్వా || అపీప్రయమ్ | చోదనా | వామ్ | మిమానా | హోతారా | జ్యోతిః | ప్రదిశేతి
 ప్ర-దిశా | దిశన్తా || ఆదిత్యైః | నః | భారతీ | వస్తు | యజ్ఞమ్ | సరస్వతీ | సహ | రుద్రైః | నః |
 అవీత్ || ఇదా | ఉపహూతేత్యుప-హూతా | వసుభిరితివసు-భిః | సజోషాఇతిన-జోషాః |
 యజ్ఞమ్ | నః | దేవీః | అమృతేషు | ధత్త || త్వష్టా | వీరమ్ | దేవకామమితిదేవ-కామమ్ |
 జజాన | త్వష్టాః | అర్వా | జాయతే | ఆతుః | అశ్వః || ౧౮ || త్వష్టా | ఇదమ్ | విశ్వమ్ |
 భువనమ్ | జజాన | బహోః | కర్తారమ్ | ఇహ | యక్షి | హోతః || అశ్వః | పృథేన |
 త్వన్యా | సమక్తఇతిసమ్-అక్తః | ఉపేతి | దేవాన్ | ఋతుశఇత్యతు-శః | పాథః | ఏతు ||
 వసన్తసీతః | దేవలోకమితిదేవ-లోకమ్ | ప్రజానన్తిప్ర-జానన్తి | అగ్నినా | హవ్యా |

స్వర్ణతానీ । వర్ణత ॥ ప్రజాపతేరితప్రజా-వతేః । తపసా । వామధానః । సద్యః । జాతః ।
 తథిషే । యజ్ఞమ్ । అగ్ని ॥ స్వాహాకృతనేతిస్వాహా- కృతేన । హవిషా । పురోగాఢతిపురః-
 గా । యాహి । సాధ్యా । హవిః । అదస్తు । దేవాః ॥ ౧౯ ॥

॥ అగ్నిష్టావామశ్వేద్విచత్వారిగంశచ ॥ ౧౦ ॥

॥ సావిత్రాణిష్టేర్థముత్రామదేవస్యఖనతిత్రూరంవారుణస్సప్తభిరీకవిగంశత్యాప్తద్విర్న
 హస్త్వనమద్ధోఅజ్ఞన్నేకారశ ॥ ౧౧ ॥

॥ సావిత్రాణ్యుత్రామత్రూరంవారుణఃపశవస్త్వర్నహస్త్వనవపశ్చాశత్ ॥ ౧౨ ॥

॥ సావిత్రాణిహవిరదస్తుదేవాః ॥

॥ హరిఃఓమ్ ॥

॥ తథుత్ ॥

॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు ॥

॥ పల్నామకాణ్డే ప్రథమప్రశ్నస్సమాప్తః ॥